

ÜHISPÖÖRDUMINE

Riigieelarvelisest toetusest üld- ja alusharidusasutuste õpetajate ning juhtide täiendusõppe piirkondlikuks korraldamiseks, õpilaste õppe mitmekesistamiseks ja õpilasürituste läbiviimiseks

Lugupeetud minister Kristina Kallas!

Meie, maakondlikud arendusorganisatsioonid, pöördume ühiselt Teie poole seoses üld- ja alusharidusasutuste õpetajate ja juhtide täiendusõppe piirkondlikuks korraldamiseks, õpilaste õppe mitmekesistamiseks ja õpilasürituste läbiviimiseks ette nähtud riigieelarvelise toetusega, mille summa 2024. aastal oli 1 662 000 eurot.

Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanek vähendada riigieelarvelist toetust maakondadele 2025. aastal ligi 65% võrra, jättes vahendid ainult aineolümpiaadide läbiviimiseks, toob meie hinnangul kaasa mitmeid probleeme:

1. Lõpetatakse alushariduse õpetajate maakondlikud ja piirkonnaülesed koolitused ning ühistegevused, millest on kasu ja tuge saanud kümned tuhanded õpetajad. Mõistame, et koolitused küll toimuvad edaspidi Tallinna ja Tartu Ülikoolide juures ning need on väärtuslikud ja vajalikud, kuid oluliselt väheneb maakondliku tasandi sotsiaalne suhtlus. Samuti kaob võimalus korraldada koolitusi teemadel, mis on antud ajahetkel kõige enam vajalikud just konkreetsele piirkonnale ning kaob ka väärtuslik koosõppimise võimalus.
2. Tallinna ja Tartu ülikoolides pakutavate koolituste puhul on probleemiks ka nende kättesaadavus. Senine praktika näitab, et õppekohad täituvad väga kiiresti, vahel isegi enne seda, kui info koolituse kohta sihtrühmani jõuab. Riiklike koolituste info peab liikuma oluliselt paremini, koolitavate nimekirjade koostamisel tuleb silmas pidada regionaalset tasakaalu ning kaardistada piirkondade vajadused. Kahest keskusest kaugel paiknevate piirkondade esindajate osalemine koolitustel on keeruline ka suure ajakulu ja lisanduvate transpordikulude tõttu. Otsus tekitab ebavõrdsust ja soodustab ääremaastumist. E-koolitused ei taga piisavat võrgustumist ega ühiseid arendustegevusi.
3. Takerdub maakondlike tugispetsialistide võrgustikutöö, mis pärast koroonapandeemiat jõudis just aktiivselt käivituda. Tugispetsialistide maakondlik toetus ja hoidmine haridusmaastikul on hädavajalik. Otsuse tagajärjel kaotavad tugispetsialistid maakondliku toe ning võimalused regulaarseks ühisõppeks ja kogemuste vahetamiseks.
4. Lõpetatakse õppetööd mitmekesistavad ja õpilaste andeid toetavad maakondlikud ja piirkonnaülesed üritused, millest on osa saanud sajad tuhanded õppurid (allikas: haridussilm.ee).
5. Lakkavad maakondlikud ja piirkonnaülesed õpetajate ühistegevused, parimate praktikate jagamine, ühiskoolitused ja teised arendavad tegevused, millest on igal aastal osa võtnud tuhanded õpetajad.

6. Tegevuse lõpetavad õpetajate aineühendused, sest nende kooskäämise ja ühise tegevuse motiveerimiseks puuduvad ressursid.
7. Ressursside puudumise tõttu lakkab kooli- ja lasteaiajuhtide maakondlik, omavalitsuste ülene ja piirkonnaülene koostöö ning arendavad ühistegevused. Haridusametuste juhtide võrgustike tegevusi ja kohtumisi oli keeruline korraldada isegi seni kasutada olnud ressursidega.
8. Lõpetatakse õppetööd toetavad tegevused (nt maakondlikud õpilasvõistlused ja -konkursid) ning tegevuse lõpetavad maakonnaülesed kollektiivid ja võistkonnad.
9. Piiratud ressurside tingimustes muutub ebamõistlikuks maakondlik õpetajate, haridusametuste juhtide ja õpilaste tunnustamine ning see tõenäoliselt lõpetatakse.

Näeme, et kõik nimetatud tegevused jäävad toetuseta, kuna maakondlikud arendusorganisatsioonid ja kohalikud omavalitsused ei suuda nende rahastamist üle võtta. Ilma toetuseta ei ole võimalik jätkata piisavas mahus tööd ka maakondliku hariduskorralduse valdkonnas, sest riigi toetuse vähendamine mõjutab mitmetes maakondades väga oluliselt vajalike palgavahendite ja haridusürituste korraldamise vahendite olemasolu. See seab küsimärgi alla ka maakondades Aasta Õpetaja konkursi piirkondliku komisjoni töö korraldamise, sest seda on seni korraldanud maakondlikud koordinaatorid.

Soovime Teie poolset nägemust, kuidas korraldada aastatel 2025 ja 2026 aineolümpiaadide piirkondlikke voorusid olukorras, kus suuremates maakondades kaotavad hariduskorraldusega seotud töötajad olulisel määral tööülesanded ning väiksemates maakondades võivad need töökohad üldse kaduda.

Oluliselt vähendatud riigieelarvelise toetuse tingimustes kaaluvad maakondlikud arendusorganisatsioonid tõsiselt võimalust loobuda aineolümpiaadide korraldamisest maakondades.

Maakondlike hariduskorralduslike ülesannete täitmiseks teeme ettepaneku, et Haridus- ja Teadusministeerium jätkab üld- ja alusharidusametuste õpetajate ning juhtide täiendusõppe piirkondlikku korraldamise ja õpilaste õppe mitmekesistamise ning õpilasürituste läbiviimise rahastamist riigieelarvelisest toetusest 2024. aasta mahus ning jätkab konstruktiivset koostööd maakondlike arendusorganisatsioonidega ka 2025. ja sellele järgnevatel aastatel.

MTÜ Harjumaa Omavalitsuste Liit
SA Hiiumaa Arenduskeskus
MTÜ Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit
SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus
SA Järvamaa
SA Läänemaa
MTÜ Lääne-Virumaa Omavalitsuste Liit
MTÜ Põlvamaa Omavalitsuste Liit
MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liit
MTÜ Raplamaa Omavalitsuste Liit
Saaremaa Vallavalitsus
MTÜ Tartumaa Omavalitsuste Liit
SA Valgamaa Arenguagentuur

MTÜ Viljandimaa Omavalitsuste Liit
SA Võrumaa Arenduskeskus

Maakondlike arendusorganisatsioonide nimel

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tanel Viks
Raplamaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees

Age Tekku
5349 6113
age.tekku@raplamaa.ee